

ember halálát eredményező detonáció. Ezek után nem csak a fél francia titkosszolgálat ered a nyomába, de a CIA Párizsba kihelyezett tagozatának vasökle (Elba) is lesújt rá, miközben a valódi bűnösök tovább szervezhetik üzelmeiket.

Az ígéretes alaphelyzetből ugyan sokat kihoz Watkins, mindazonáltal műve hagy egy kevés hiányérzetet. A dialógusépítés terén néhol – kivált az első harmadában – kifejezetten invenciózus a film, és a középkategóriás noirklasszikusokat idéző mondatok üdítőek a fülnek, minden más fronton viszont túlságosan óvatos a rendező–forgatókönyvíró, és meg sem próbálja eloldani magát a kliséktől, végig a nagy elődök által lassan száz éve alaposan kitaposott ösvényen halad. Hiába izgalmasak például az akciók – lásd az exozicció háztetős ugrabugráját vagy a bankban játszódó zárlat füstös-ködös puskapárbaját –, ha valójában töredékmásodpercekre sem tudnak meglepni a megoldásaikkal, illetve hiába sokcsavaros a cselekménybonyolítás, ha minden fordulat veretes őstrillereket idéz.

Extrák: Nincsenek.

PÁPAI ZSOLT

Lulu a hídon

Lulu on the Bridge – amerikai, 1998. Rendezte: Paul Auster. Szereplők: Harvey Keitel, Mira Sorvino, Willam Dafoe, Vanessa Redgrave. Forgalmazó: Independent. 103 perc.

Nem könnyű olyan posztmodern mozit felidézni, ami a film-a-filmben alapötletéből kiindulva ne rejtvényfejtésre, a végtelennel való játékra hívna a nézőt. A *Lulu a hídon* éppen ilyen kivétel. A feltörekvő színész, Celia Burns megkapja G.W. Pabst 1929-es mesterművének remake-jében a Louise Brooks által megformált Lulu szerepét. A *Pandóra szelencéjének* hősnője mégsem ironikus, történeti utalás, sokkal inkább az önazonosság, a véletlen-

és sorsszerűség kérdéseinek ürügye. Mary Louise Brooks a *flapper*, a végzet asszonyának egyik első ikonja volt, mai értelemben vett ünnepeelt filmsztár. Igazi díva, férfivágyat tükröző, megtestesült filmvászón. Celia személyisége folyamatosan változik a történet során, ahogy szerelme, a jazz-szaxofonos Izzy is egy pillanat alatt válik sztárzenészből éttermi kiségitővé egy tébolyult pisztolytámadás következtében. A véletlen események, a kibontatlan rejtély sodrásában a film egyszerre románc és thriller, realista és mágikus műalkotás a szerelem megváltó hatalmáról. S hogy mégsem fordul giccsbe, arra a pazar szereplőgárdát is túlszárnyaló Harvey Keitel játéka a biztosíték.

A *Lulu a hídon* Paul Auster első önálló rendezéseként került a mozikba 1998-ban, három évvel a *Füst* és az *Egy füst alatt* – *Beindulva* című filmek forgatókönyvírói sikere után. Auster érezhetően mindent megtett, hogy saját szövege elemelt hangulatát látványra formálja, de mindezt a statikus beállítások túlsúlyával, esetlegesnek ható kompozíciók sorával fizetett. A fogyatékoságok ellenére az amerikai regényíró rendezése nagyon is szerethető mozi eredményezett. A *New York trilógiával* befutott, hazánkban is kultikus figuraként tisztelt Auster szerzői filmje olyan, regényeiből már ismerős fordulat zárul, amely nemcsak Celia és Izzy örök történetét nyitja meg a valóság felé, de a valóság kapuit is szélesre tárja az esendő képzelet teremtő ereje előtt.

Mert filmbe ágyazott film ide, posztmodernizmus oda: a *Lulu a hídon* elsősorban mégiscsak egy mélyen humanista alkotás. Extrák: Semmi.

HEGYI PÁL

A boncolás

The Autopsy of Jane Doe – angol-amerikai, 2016. Rendezte: André Øvredal. Szereplők: Brian Cox, Emile Hirsch, Ophelia Lovibond. Forgalmazó: Independent. 86 perc.

M. Night Shyamalan írt volna ilyen klausztrófób pincehorror fiatalkorában, ha Agatha Christie vállal vele egy négykezeset. A precíz, de fantáziátlan magyar cím egy precíz, de fantáziadús filmet takar, amelyben a családi vállalkozásban dolgozó patológusoknak (apa: Brian Cox, fia: Emile Hirsch) egy azonosítatlan lány holttestét kell felboncolniuk, és a médiafelhajtás miatt még az éjszaka során megállapítani a halál okát. Rutinszerűen folyik a munka, a kést a *Midnight Black r'n'r*-jére forgatják, és ha csak annyit tenne a film, hogy berobbantja

Amerikában a *The Temperance Movement* piszkosan slágeres bluesrockját, már elismerően biccentenénk. De ennél jóval többet ér el a feszesre rendezett másfél órájában, amiben anélkül támasztja fel és tartja ébren a halottak iránt érzett averziókat, hogy a zombifilm manapság lerágott zsánéréhez nyúlna. André Øvredal, akinek nevét tisztelettel emlegetik a rajongói körök, mióta *A trollvadászban* norvég folklórral és bürokratikus szatírával frissítette a found footage horrort, ezúttal tartózkodik az explicit humorizálástól, és szerencsére a gore felségterületére sem lép át a boncolás során – jól érzi, hogy hét *Fűrész* és öt *Végős állomás* után erre semmi szükség. Helyette tettesztesen oldszkúl módszerekkel, sejtetéssel és egy nagyon is élőnek tűnő tetemmel borzolja a kedélyeket, akit kellékhulla helyett Írország üdvöskéje, Olwen Kelly játszik – hidegleglősen. Csak a fináléban bicsklik meg a film, ahol a kortárs horror leárazott megoldásai kerülnek elő jump scare-től a kulcslyukon bekukucskáló halottig, a természetfeletti feltámasztásával pedig sarokba szorítja magát Øvredal, ahonnan nehéz elegánsan kimászni. Nem sikerül neki sem: a rejtély feloldására adott magyarázat kifejtetlen, de a mögötte rejlő logika, miszerint a szörnyet a szörnyüldözés hozza létre, legalábbis megfontolandó a dróntámadások nyomán erősödő terrorizmus korában.

Extrák: Semmi.

SOÓS TAMÁS DÉNES

Budapest anygala

Jó fél év késéssel, de csak elkészült a forradalom 60. évfordulójára beharangozott 56-os képregény. Minden feltétel adott volt, nem utolsósorban az anyagi háttér, ami nálunk mindig gond. A médiában sok szó esett róla már megjelenése előtt. Magas példányszámban adták ki, számos helyre eljuthat. Hazai alkotóktól ritkán jelenik meg ilyen szépen kivitelezett album, amelynek a megrajzolásához a főként amerikai és francia piacra dolgozó Futaki Attilát sikerült megnyerni. Jó kézbe venni, lapozgatni, szemre igencsak tetszetős, bármelyik francia kiadó elfogadná a katalógusában. Profi munka a színezés és a tipográfia is – csak éppen a történet marad el a színvonaltól.

60 oldal rengeteg egy képregénynek. Ekkora terjedelemben izgalmas, érdelemgazdag, felemelő, megrázó, elgondolkodtató, szenvedélyes történeteket lehet elmesélni. 60 oldalba akár az egész forradalmat és szabadságharcot bele lehet foglalni. 60 oldalba beleférne a világot (de legalábbis a szüleink, nagyszüleink világát) felforgató két hét minden fontos vetülete. A képregény, mint kifejezési eszköz páratlanul erős narrációs eszköztárra kifejezetten alkalmas akár

komplex történelmi események sokoldalú ábrázolására, akár személyes tragédiák részletes kibontására.

Ezzel szemben a történetet jegyző, a képregények világában járatlan Tallai Gábor – nem mellesleg a megrendelő Terror Háza programigazgatója – az egész 1956-os emlékévet átható koncepcióból indult ki: a pesti srácok forradalmi szerepének a kiemeléséből, minden egyéb tényezőnek a háttérbe szorításával. Ennek a koncepciónak látta kárát a jellemábrázolás, a dramaturgia, a kontextus bemutatása is.

Maga a történet pofonegyszerű, egy történelmi igazságszolgáltatással párosuló személyes bosszú, ami felülír mindent. De amit kapunk, nem több egy „gonosz szovjetek és ávósok kontra sorsverte, de büszke és igaz magyarok” sablonnál. A korabeli híradások hangulatát felidéző jelenetekből a leglényegesebb hiányzik: a felkelés tömeges jellege. Mintha maroknyi srác küzdött volna pár kőszá tank és egy kommandónyi elvetemült orosz katona ellen az elhagyatott Budapesten. Ha már az volt a szándék, hogy a fiatalabb korosztályt szólítsák meg a képregénnyel, nem ártott volna egy kis „tör-

ténelemlecke”, a fontosabb dátumok és események akár csak villanásszerű felidézése.

Csalódás ez a képregény, mert 56-os történetnek nem elég konkrét, általános üzenetnek közhelyes, akcióképregényhez képest túl sokszor kapcsol üresjáratba, ismeretterjesztő képregénynek nem alkalmas, személyes történethez képest nem bontja ki eléggé a karaktereit. De szépen fog mutatni a polcon.

Budapest anygala. Színes, képménytáblás, 60 oldal. Kiadó: Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány.

ÚJ LUCKY LUKE

Ismét új írók kaptak a Lucky Luke, immár a sokadikát a klasszikus epizódokat jegyző René Goscinny után. Ezúttal azonban nem egy humoristát vagy egy regényírók kérék fel, hanem az utóbbi évek egyik legsikeresebb francia képregényének, a *Silex and the city* című, őskori környezetbe ágyazott társadalmi-politikai szatirájának az alkotóját. Jul, aki a májusi budapesti képregényfesztivál egyik vendége, nagyon biztató albummal tette le a névjegyt, és a sorozat Morris halála óta állandó rajzolója, Achdé cinkosaként bizonyította, hogy nem csak korhatáros műveket tud készíteni. Mint már jó néhány korábbi epizódban,

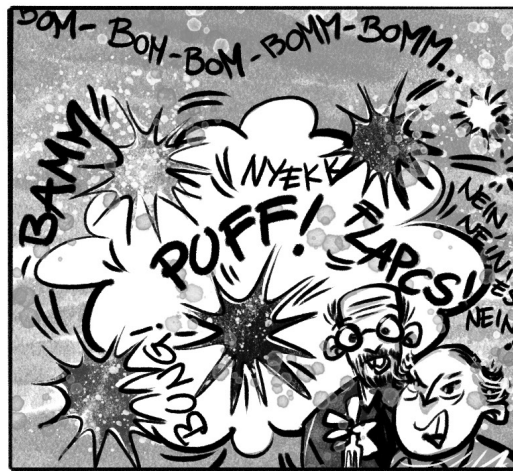

hősünk ezúttal is a vadnyugatra újonnan érkezőket gardíroz, de 70 éves pályája során most először találkozik a vallásuk előírásait szigorúan követő zsidókkal. A történet valóságos poénparádé, és bár a sztereotípiák kiforgatásában kevés meglepetés ér minket, nagyon szórakoztatóan gördül végig a kötet. A filmbarátok pedig minden bizonnyal azonnal felismerik benne az utalásokat Louis de Funès komédiájára, a *Jákob rabbira* – amelynek a jövőre beharangozott folytatásához éppen Jul írta a forgatókönyvet.

Lucky Luke 29: Az ígélet földje. Színes, puhafedeles, 48 oldal. Kiadó: Pesti Könyv.

BAYER ANTAL

KÜLÖNBEN DÜHBE JÖVÜNK (1973)

DOUDACHE.HU